

**Створення Автономної Республіки
Крим.**

**Спроба державного перевороту в СРСР
1991 року**

Створення Автономної Республіки Крим у складі України стало наслідком складної політичної ситуації, що виникла після розпаду Радянського Союзу та бажання зберегти стабільність у цьому регіоні.

Причини:

◆ Історичний контекст:

◆ У 1954 році Кримська область була передана з РСФСР до складу Української РСР. Це стало приводом для численних дискусій у майбутньому, оскільки багато жителів Криму, особливо російськомовні, продовжували ідентифікувати себе з Росією.

◆ Етнічний склад:

◆ На момент розпаду СРСР більшість населення Криму складали етнічні росіяни, що породжувало прагнення автономії або навіть об'єднання з Росією.

◆ Політична нестабільність у перехідний період:

◆ Після проголошення незалежності України в 1991 році, у Криму виникли сильні сепаратистські настрої. Були активні рухи за незалежність Криму або його приєднання до Росії.

Як відбулося:

◆ Референдум 1991 року:

- ◆ У січні 1991 року, ще за часів СРСР, у Криму відбувся референдум, на якому більшість виборців проголосувала за відновлення автономії Криму в складі СРСР. Це було частково реакцією на наближення розпаду СРСР і бажанням зберегти тісніші зв'язки з Москвою.

◆ Проголошення автономії в складі України:

- ◆ 12 лютого 1991 року Верховна Рада УРСР прийняла закон, який надав Криму статус автономної республіки в складі України.
- ◆ Після розпаду СРСР у грудні 1991 року, Крим автоматично увійшов до складу незалежної України як Автономна Республіка Крим.

◆ Конституція Автономної Республіки Крим:

- ◆ У 1992 році була ухвалена Конституція Автономної Республіки Крим, яка закріпила її автономний статус у складі України, але це не зняло напруги в регіоні, оскільки продовжували лунати заклики до повної незалежності чи приєднання до Росії.

◆ Політична боротьба за владу:

- ◆ У 1994 році проросійський кандидат Юрій Мешков був обраний президентом Криму, але Україна швидко зреагувала, зменшивши повноваження автономії і скасувавши посаду президента Криму.

Наслідки:

◆ Зміцнення автономного статусу:

◆ Хоча Крим отримав статус автономної республіки з власними повноваженнями (зокрема у сфері культури та місцевого самоврядування), Україна залишала за собою контроль над ключовими сферами, такими як зовнішня політика та оборона.

◆ Зростання проросійських настроїв:

◆ Незважаючи на статус автономії, проросійські рухи та сепаратистські настрої в Криму продовжували розвиватися, особливо під впливом Росії.

◆ Анексія Криму Росією в 2014 році:

◆ Невдоволення частини кримчан українською владою, а також дії Росії, зокрема фінансування сепаратистських рухів, зрештою призвели до незаконної анексії Криму в 2014 році, яка не визнається Україною і більшістю країн світу.

Висновки:

Створення Автономної Республіки Крим було спробою стабілізувати регіон і врахувати етнічні та політичні реалії. Однак, через сильні проросійські настрої та зовнішній вплив, це питання залишалося проблемним і стало одним із факторів, що призвели до конфлікту в 2014 році.

Спроба державного перевороту в СРСР

Дата

19—21 серпня 1991 р.

Перебіг
подій

- 19 серпня 1991 р. — утворення консервативними силами Державного комітету з надзвичайного стану (ДКНС) на чолі з віце-президентом СРСР Г. Янаєвим, до складу якого увійшли прем'єр-міністр СРСР В. Павлов, міністр внутрішніх справ СРСР Б. Пуго, міністр оборони СРСР Д. Язов та інші.
- Заява про хворобу чинного президента СРСР М. Горбачова, перехід влади в країні до рук керівництва ДКНС.
- Уведення на півроку надзвичайного стану в окремих регіонах СРСР.
- Призупинення діяльності всіх партій (окрім КПРС), опозиційних громадських організацій і рухів.
- Заборона мітингів, демонстрацій, страйків.
- Жорсткий контроль засобів масової інформації, припинення виходу газет, нелояльних до ДКНС.
- Уведення комендантської години в Москві, стягування в столицю СРСР військ і бронетехніки.
- Прибуття до Києва генерала В. Варенникова з ультимативною вимогою до керівництва УРСР приєднатися до путчистів.

Перебіг
подій

- Підтримка ДКНС керівництвом КПУ, Кримської автономної республіки та представниками владних структур.
- Заява 20 серпня 1991 р. Президії Верховної Ради УРСР про те, що постанови ДКНС не мають юридичної сили в Україні, доки вони не затверджені Верховною Радою республіки.
- Рішучий виступ проти заколоту ДКНС українських демократичних сил (Народний рух, Народна рада, СДПУ, представники інших партій і громадських організацій).
- Вичікувальна позиція Президії Верховної Ради УРСР на чолі з її головою Л. Кравчуком.
- Захист народом демократичних завоювань біля Білого дому (будинок російського парламенту) в Москві, очолюваний президентом Російської Федерації Б. Єльциним; поразка путчу

Результат

Серпневі події продемонстрували високий рівень свідомості народу й перемогу демократичного курсу та створили сприятливі умови для виходу України з СРСР